

و نیم میلیارد دلار می باشد. برزیل علاوه بر تولیدات کشاورزی که بازار بسیار مناسبی در ایران دارد همچنین در حوزه معدن، صنایع حمل و نقل اعم از خودروهایی سواری و خودروهای سنگین و همچنین هواپیماسازی؛ و نیز در حوزه فن آوری، انرژی های تجدیدپذیر، دارو و تجهیزات پزشکی پیشرفت های بسیار خوبی داشته و بررسی های مناسبی برای همکاری بین دو طرف انجام شده است. از طرف دیگر ایران یکی از کشورهای مهم تولید کننده فرآورده های نفتی و پتروشیمی، معدنی است و در حوزه های دانش بنیان و تجهیزات پزشکی پیشرفت های قابل توجهی داشته و همه اینها زمینه های مناسبی را برای بهره برداری دو طرف از ظرفیت های یکدیگر ایجاد می کند. اصولاً اقتصاد های دو کشور مکمل هستند، به همان نسبت که کشاورزی در برزیل توسعه پیدا می کند، نیاز به تأمین برخی فرآورده های پتروشیمی و بویژه کودهای شیمیایی که ایران یکی از تولید کنندگان بزرگ هست، بیشتر می شود. بصورت خلاصه برزیل هم منبع تأمین کالاهای اساسی و مواد غذایی برای ایران هست و هم در حوزه های معدن و سایر صنایع ظرفیت صادراتی دارد و هم از سوی دیگر بازار بسیار مناسبی و رو به گسترشی برای تولیدات و محصولات صادراتی ایران است. به همین جهت است که روابط دو کشور از یک چشم انداز امیدوارکننده و پایداری برخوردار است.



توصیه اکید

مقام معظم

رهبری از جمله

در دیدار اخیر

سفرا با ایشان،

فعال سازی

ظرفیت های

اقتصادی روابط

دوجانبه با طیف

وسیع از کشورها

بود و ایشان

مفهوم اثرگذاری

را مورد تأکید قرار

دادند

به نظری رسد عمده واردات برزیل از ایران معطوف به صنایع مادر از جمله فولاد و مهم تر از همه صنعت پتروشیمی است. گسترش مناسبات اقتصادی دو کشور در دوره دولت سیزدهم در این زمینه به چه تغییرات آماري در این زمینه منتهی شده است؟

صنایع فولاد و معدنی از زمینه های مهمی است که نیاز داریم زمینه های آن را برای مبادلات آتی فراهم کنیم. در اینجا لازم است به محدودیت های ناشی از تحریم های یکجانبه و ظالمانه امریکا هم اشاره کنیم که قدری باعث کندی روند همکاری ها در این زمینه شده ولی به هر حال دو کشور تلاش می کنند که برنامه هایی هم برای دوره تحریم ها و هم برای دوره پساتحریم داشته باشند. در زمینه صنایع فولاد، شاید بهترین پروژه ای که بتوان دنبال کرد، موضوع نهاتر فولاد ساخته شده با سنگ آهن و همچنین تولید مشترک فولاد به صورتی که طرف برزیلی سنگ آهن و مواد اولیه معدنی را تأمین کند و طرف ایرانی انرژی لازم برای تولید فولاد را تأمین کند.

پتروشیمی ظرفیت های بسیار گسترده ای برای کار دارد و در سال گذشته با تلاش شرکت های ایرانی و منبعث از سیاست های حمایتی دولت سیزدهم، ایران تبدیل به بزرگترین تأمین کننده کود اوره برزیل شد و به رکورد ۱.۸ میلیون تن صادرات بر برزیل رسیدیم که این رقم می توانست بالاتر از این به سقف سه میلیون تن هم برسد. ناپایداری قیمت های جهانی و بازار پرافت و خیز کود اوره، کار را برای تجارت جهانی این محصول مشکل کرده است. علاوه بر کود شیمیایی، در زمینه انواع پلیمرها و متانول هم بازار مناسبی در برزیل وجود

اقتصاد محور در نمایندگی ها و در مرکز در وزارت خارجه شکل گرفته به خصوص در نمایندگی ها نزد کشورهایی که ظرفیت های اقتصادی بالایی دارند، موجب اثرات فراوانی شده است. نگاه مقایسه ای به آمار روابط دوجانبه ایران و برزیل ظرف دو سال گذشته بهترین گواه استفاده از ظرفیت های اقتصادی و اولویت دادن به اقتصاد در روابط دوجانبه با برزیل است. معتقدیم که رابطه تجاری پایدار و متنوع، باعث درهم تنیدگی مناسبات بین دو دولت و دو ملت می شود و همین ایجاد نوعی ثبات در روابط می کند. این درهم تنیدگی منافع بسیاری در حوزه های دیگر ایجاد می کند هم در حوزه سیاسی و هم در حوزه فرهنگی و اجتماعی. بویژه باید تأکید کنیم که در حوزه امریکای لاتین باید بتوانیم به نحو مناسبی از ظرفیت های اقتصادی استفاده کنیم.

توصیه اکید مقام معظم رهبری از جمله در دیدار اخیر سفرا با ایشان، فعال سازی ظرفیت های اقتصادی روابط دوجانبه با طیف وسیعی از کشورها بود و ایشان مفهوم اثرگذاری را مورد تأکید قرار دادند. اثرگذاری در مناسبات اقتصادی یعنی اینکه صرفاً به امضای سند و یادداشت تفاهم و سفرهای دوجانبه بسنده نکنیم. در دولت سیزدهم هم در اعلام سیاست ها در آغاز به کار و هم در جریان همایش اخیر سفرا، شخص رئیس جمهور تأکید فراوانی بر استفاده از ظرفیت های اقتصادی در روابط دو جانبه با کشورها داشته اند و من فکر می کنم که این موضوع بسیار مهمی است که زمینه های تحقق حداکثری آن بایستی مورد توجه قرار بگیرد. ما نیاز داریم به این که متناسب با این اولویت، تغییراتی را برای حل مسائل غامض اعمال کنیم. جناب آقای رئیسی به سه تحول مهم اشاره کردند: تحول شناختی، تحول فرایندی و همچنین تحول نهادی. خوب این تغییرات باید به صورتی انجام بشود که به تحقق اولویت اقتصادی کمک کند. باید بتوانیم با یک هماهنگی و انسجام بالا بین وزارت امور خارجه به عنوان یک نهاد حاکمیتی و دستگاه های اقتصادی اعم از بخش خصوصی و دولتی و همچنین بخش های عمومی، اهداف اقتصادی را محقق کنیم. خود دولت تمهیداتی را در این خصوص اندیشیده و در این زمینه البته نقش معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه بسیار با اهمیت و تأثیرگذار بوده است.

برزیل در روند پیگیری این وجه مهم دیپلماسی اقتصادی از سوی دولت رئیسی چه موقعیتی دارد؟ به عبارت دیگر ایران در مناسبات دوجانبه خود با برزیل چه اهداف اقتصادی و تجاری را دنبال می کند؟ گفته شده برزیل در میان کشورهای حوزه امریکای لاتین بیشترین حجم صادرات به ایران را دارد و از سوی دیگر، در میان سه کشور اصلی وارد کننده محصولات ایران قرار دارد. ارزیابی شما چیست؟

بهترین دلیل برای موقعیت داشتن برزیل در سیاست دیپلماسی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران همین حجم بالای مناسباتی است که در حال حاضر از آن برخوردار هستیم که بصورت مستقیم و غیرمستقیم بالغ بر شش

به کشورهای مختلف محسوب می شود. بنابراین با این نگاه، به صورت طبیعی جمهوری اسلامی ایران می تواند با دولت آقای لولا در حوزه های مورد علاقه طرفین، تعامل گسترده تری داشته باشد. آقای لولا قبلاً تجربه خوبی در ارتباط با کشورمان داشته اند. سفر رسمی به تهران داشته و همچنین رئیس جمهور وقت جمهوری اسلامی ایران در دو نوبت به برزیل سفر کرده اند. این گرایش وجود دارد که تعامل ها بیشتر شده و از ظرفیت های اقتصادی بین دو طرف استفاده بیشتری بشود. قبلاً با بررسی ها و برآوردهای انجام شده، فهرستی از ظرفیت هایی را که قابلیت بالفعل شدن دارند به آقای لولا ارائه کرده ام و موافق هستیم که اگرچه روابط تجاری دو کشور در حال حاضر در سطح بسیار خوبی قرار دارد ولی هنوز حوزه های بسیاری وجود دارد که بایستی به طور مشترک کار کنیم و از منافع آن مردم دو کشور بهره مند شوند.

ایران در حاشیه نشست اخیر «بریکس» برای امضای برنامه جامع همکاری های بلندمدت دو کشور اعلام آمادگی کرده است. در این باره توضیح دهید. اگر به حجم مبادلات تجاری و همچنین روابط سیاسی جمهوری اسلامی ایران با شرکای خارجی نگاهی بیندازیم، یک نکته برجسته است و اینکه روابط ما با کشورهای حوزه بریکس از یک جایگاه خاصی برخوردار است. ایران معتقد به استفاده از ظرفیت قدرت های نوظهور اقتصادی برای توسعه مناسبات خود است. یکی از مصادیق برجسته اقتصاد های نوظهور خود برزیل است. چین البته که یک قدرت بسیار تأثیرگذار و در حال حاضر در رده دوم تأثیرگذاری در حوزه اقتصاد جهانی است، روسیه به همین ترتیب، کسانی که با روند توسعه هند آشنا هستند می دانند که هند چشم انداز بسیار مثبتی داشته و نرخ رشد بالایی دارد و در آینده تأثیرگذاری بالایی در مناسبات اقتصادی و سیاسی خواهد داشت. همچنین آفریقای جنوبی در قاره آفریقا، بنابراین طبیعی است که جمهوری اسلامی ایران علاقه مند باشد که به این مجموعه بپیوندد و همکاری های خودش را با این مجموعه تعمیق بخشد. غیر از ایران، کشورهای دیگری هم هستند، فعلاً ۱۹ کشور علاقه مندند به فرایندهای مربوط به بریکس ملحق شوند. در این باره، خود اعضای فعلی بریکس مشغول تهیه شاخص ها و استانداردهایی هستند تا بر اساس این مذاکرات همکاری با اعضای جدید را آغاز کنند. از سوی دیگر باب پیوستن به ارگان های زیرمجموعه از جمله بانک توسعه نوین فراهم شده است. سفر جناب آقای دکتر امیر عبداللّه به کیپ تاون آفریقای جنوبی و شرکت در جلسه دوستان بریکس، کام بسیار موفقی در جهت رسیدن به این هدف بود و ما امیدواریم که هر چه سریعتر بتوانیم روابط خودمان را با این تشکل گسترده تر کنیم. دنیای آینده، دنیایی متفاوت با دنیای فعلی خواهد بود و قدرت های دیگری بجز قدرت هایی که به صورت سنتی مدعی رهبری در نظم موجود بوده اند نقش آفرینی خواهند کرد و بنابراین منطقی است که جمهوری اسلامی ایران از هم اکنون پیوندهای خود را به عنوان یک قدرت بزرگ منطقه ای با قدرت های نوظهور تحکیم بخشد و بتواند در نظم آتی اثرگذاری مثبت و سازنده بیشتر و گسترده تری داشته باشد.

در خصوص برنامه جامع همکاری ها، این موضوع قابل بررسی است. در این زمینه باید همزمان با فعلیت یافتن ظرفیت های همکاری، نگاهی بلندمدت برای پایداری سازی روابط دوجانبه داشته باشیم و مسأله بین دو طرف طرح و بررسی خواهد شد.

وجه مهم رویکرد سیاست خارجی دولت سیزدهم در ورای منطقه خاورمیانه و آسیا بردیپلماسی اقتصادی متمرکز شده است. این دیپلماسی که به نوعی، بازاندیشی در رویکردهای پیشین وزارت خارجه را ضروری کرده است، چه امکان هایی برای تحقق منافع اقتصادی در مناطق دوردست همچون امریکای لاتین دارد؟

من در این باره مصاحبه مفصلی با نشریه «تبیین» دارم که در واقع دیپلماسی اقتصادی در این منطقه را تشریح کرده ام. اجازه می خواهم که لینک این مصاحبه را در اینجا به اشتراک بگذارم که اگر خوانندگان شما علاقه مند بودند، به این مصاحبه مراجعه کنند.

<http://tabyincenter.ir/۴۴۸۴۷/slider>

در دولت جدید واقعاً یک موج پر قدرتی از فعالیت های

